

Huvudman

Motala kommun
motala.kommun@motala.se

Beslut

Datum 2026-05-27
Dnr SI 2026:2721
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Mariebergsskolan 4–6 i Motala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Motala kommun att senast den **30 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar samt anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Motala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Motala kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar

1. Se till att elever, som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, ges sådana anpassningar. Rektorn ska under perioden **den 27 maj 2026 till den 23 oktober 2026** följa upp och dokumentera vilka elever lärarna bedömer vara i behov av extra anpassningar samt följa upp att de eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen, 4 kap. 3–4 §§ skollagen och Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet [Lgr 22], 2.8 Rektorns ansvar)

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle **före den 21 augusti 2026** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav gällande anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras och att det för varje anmälan kommer att genomföras en utredning om eventuellt behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § första stycket och 3 kap. 7 § skollagen)

3. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit under perioden **den 27 maj 2026 till den 23 oktober 2026** samt vilket datum en anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att det för varje anmälan enligt 3 kap. 7 § skollagen som inkommer till rektorn enligt punkt 3 ovan, eller som redan tidigare har inkommit men där utredning ännu inte har startats, se till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har inletts för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:2721) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 inlett en tillsyn av Mariebergsskolan 4–6 i Motala kommun utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Mariebergsskolan 4–6 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar samt anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 16 och 23 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygssammanställning avseende höstterminen 2025, individuella utvecklingsplaner och skolenhetens egen sammanställning över elever som är anmälda till rektorn för utredning om särskilt stöd de senaste tolv månaderna samt alla elever som sedan tidigare är anmälda och har ett

aktivt åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår att det finns elever som är i behov av extra anpassningar, men som inte ges det. Det framkommer att det dels finns elever som inte ges det i den utsträckning lärarna bedömer att de behöver, dels elever som inte ges det alls trots att lärarna anser eleverna är i behov av det. Av intervjuerna framgår att detta beror på att lärare saknar förutsättningar, på grund av tids- och personalbrist. Lärarna och elevhälsans representanter uppger att anpassning av undervisningen görs på klassnivå, men att det finns flera elever som har behov av extra anpassningar på individnivå som inte ges det. Lärarna uppger som exempel att det finns elever som har behov av enskilda genomgångar varje lektion, men att dessa i praktiken endast ges det under ett fåtal lektioner i veckan. Det finns enligt lärarna och elevhälsans representanter också flera elever som är i behov av starthjälp och kontinuerligt lärarstöd under lektionerna för att kunna genomföra sitt skolarbete, vars stödbehov lärarna saknar möjlighet att möta på grund av tids- och resursbrist.

Vidare uppger lärarna i intervju att de extra anpassningar som ges inte motsvarar elevernas behov. Det gäller bland annat elever med språk- och skrivsvårigheter, för vilka det saknas både material och förutsättningar att kunna möta och tillgodose behoven av extra anpassningar. Det finns även cirka fyra till fem elever i varje klass med mycket stora kunskapsluckor, vilka lärarna anser att de inte är rustade att undervisa eller ge extra anpassningar till i enlighet med elevernas behov. Lärarna uppger att många elever är i behov av omfattande stöd och att de som lärare är otillräckliga i arbetet med extra anpassningar på skolenheten. En lärare uppger att det

finns ett tiotal elever som hen undervisar som sannolikt hade kunnat uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas genom att få stöd i form av extra anpassningar, men som enligt läraren inte ges extra anpassningar inom ramen för undervisningen på grund av tidsbrist.

Av intervju med den, vid tiden för tillsynsbesöken, tillförordnade rektorn framgår att hen saknar kännedom om arbetet med extra anpassningar på grund av sin korta tid på skolenheten.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen på skolenhetsnivå. Huvudmannen ska även analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3–4 §§ skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Av förarbetena till 3 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att stöd i form av extra anpassningar är till exempel att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier. Det kan till exempel ske med hjälp av ett särskilt schema över skoldagen, extra tydliga instruktioner eller stöd för att sätta igång arbetet. Även hjälp med att förstå texter, att förklara ett ämnesområde på annat sätt eller extra färdighetsträning inom ramen för den ordinarie undervisningen, såsom lästräning eller mattestugor, är att anse som stöd i form av extra anpassningar. Till stöd i form av extra anpassningar hör även enstaka specialpedagogiska insatser under en kortare tid, till exempel två månader. Likaså kan särskilda läromedel eller utrustning i form av till exempel tidsstöd, det vill säga hjälpmedel för att förstå och passa tider, samt digital teknik med anpassade programvaror som huvudregel anses falla inom ramen för stöd i form av extra anpassningar. (Prop. 2013/14:160 s. 21)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav gällande extra anpassningar. Tillsynen visar att lärare inte hinner ge samtliga elever alla de extra anpassningar som eleverna är i behov av på grund av att det saknas resurser i form av tid och personal. Detta innebär att eleverna inte får det stöd de behöver och har rätt till i undervisningen, vilket försämrar deras möjligheter att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Det åligger huvudmannen att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn

Av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår att när lärare befarar att en elev, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäler lärare detta till rektorn endast om det avser ämnena matematik, svenska eller engelska. Enligt lärarna och elevhälsans representanter görs ingen anmälan till rektorn om elever befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i övriga ämnen enligt instruktioner från den föregående rektorn. Lärarna och elevhälsans representanter uppger att det därmed finns elever på skolenheten som, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, men som inte är anmälda till rektorn.

Vidare framgår av intervju med elevhälsans representanter att det finns elever som inte är anmälda till rektorn, men som enligt elevhälsan borde vara det. De uppger att lärare inte alltid gör anmälan till rektorn, varför elever i vissa fall behöver uppmärksammas på andra sätt. Representanterna uppger att det bland annat beror på att lärare har muntlig kontakt med företrädare för elevhälsan gällande elever i stället för att göra formella anmälningar, och att det krävs att en anmälan görs i skolenhetens digitala system för att en formell anmälan ska tas emot och dokumenteras. Representanterna uppger också att de vid genomgång av elevers måluppfyllelse kan identifiera elever som inte uppfyller de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, vilka rektorn och elevhälsan inte har fått en anmälan om.

Av intervju med lärare framgår vidare att lärare upplever processen kring särskilt stöd som mycket otydlig. De uppger att det saknas tydliga rutiner

för hur lärare ska gå till väga när en elev befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och därför har rödmarkerats av lärarna angående måluppfyllelse i skolans digitala lärplattform. Lärarna uppger även att det saknas tydlig styrning från skolledningen och en tydlig arbetsgång, vilket skapar osäkerhet hos lärarna i arbetet kring stödprocessen. Vidare uppger lärarna att möjligheterna att ge särskilt stöd på skolenheten är begränsade på grund av resursbrist, vilket leder till att insatser inte alltid går att genomföra. Lärarna uppger att det i sin tur gör att anmälningar ibland upplevs som verkningslösa och därmed resulterar i att anmälan till rektorn inte alltid görs.

Vidare framgår av intervju med lärare att det är otydligt för dem om en anmälan ska göras varje läsår eller om det räcker med en engångsanmälan. En lärare uppger att hen gjorde en anmälan till rektorn för en elev när eleven gick i årskurs 4, men inte därefter trots att eleven nu går i årskurs 5 och fortfarande inte uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och inte har något åtgärdsprogram. En annan lärare uppger att hen inte har gjort någon anmälan trots att läraren har bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga för en elev för att eleven ska uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket tagit del av bland annat skolenhetens sammanställning över elever som under vårterminen 2025 fram till och med den 15 april 2026 har anmälts till rektorn för behov av utredning om särskilt stöd, individuella utvecklingsplaner samt betygssammanställning avseende höstterminen 2025. Av dokumentationen framgår att det finns elever som under höstterminen inte har uppfyllt de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och som enligt intervju med lärare borde ha anmälts, men som inte finns med på skolenhetens sammanställning över anmälda elever. Av intervju med lärare framgår att flera av dessa elever enligt lärarna är anmälda till rektorn, men inte enligt elevhälsans representanter.

Utredning om särskilt stöd

Av intervju med lärare framgår att lärarna upplever att stödprocessen är otydlig. De uppger att de saknar återkoppling vid anmälningar till rektorn och att det är otydligt för dem vad dessa leder till. Lärarna uppger att de inte får information om vad som händer efter att en anmälan har gjorts, även om specialpedagogen i vissa fall återkopplar och informerar om att ett åtgärdsprogram ska upprättas. Vidare uppger lärarna att de inte vet vem som ansvarar för att initiera en utredning om särskilt stöd. Det framkommer dock i intervju med lärare, samt i intervju med elevhälsans representanter, att det efter en anmälan åligger ansvarig lärare att upprätta en pedagogisk kartläggning som lämnas vidare till elevhälsan. I

kartläggningen beskriver läraren elevens svårigheter, främjande faktorer, vilka extra anpassningar som har prövats samt vilket ytterligare stöd eleven bedöms behöva.

Av intervju med elevhälsans representanter framgår att varje anmälan till rektorn om särskilt stöd inte leder till att en sådan utredning startas. Representanterna uppger att rektorn och specialpedagog i vissa fall bedömer att anmälan i stället ska leda till fortsatt arbete med extra anpassningar, vilket då kommuniceras till berörd lärare. Enligt elevhälsans representanter baseras detta på en bedömning utifrån huruvida de befintliga extra anpassningar som eleven har behöver justeras.

Vidare framgår av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter att utredning om särskilt stöd startas när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, när det för tillfället inte befaras att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, exempelvis vid sociala svårigheter eller skolfrånvaro.

Av intervju med den tillförordnade rektorn framkommer att hen har arbetat på skolenheten för kort tid för att kunna uttala sig om hur arbetet ser ut när elever, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § första stycket skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda

stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. (Prop. 2009/10:165 s. 664)

Skolinspektionens bedömning

Anmälan till rektorn

Skolinspektionen bedömer att det på skolenheten finns brister i arbetet med att anmäla till rektorn när det befaras att en elev, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Tillsynen visar att det finns elever för vilka lärare bedömer att extra anpassningar inte är tillräckliga, men som inte är anmälda till rektorn. Av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår att en anmälan till rektorn endast görs i ämnena matematik, svenska och engelska. Detta är en brist. En anmälan ska alltid göras när en elev befaras att trots extra anpassningar inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, oavsett ämne. Tillsynen visar vidare att anmälningsförfarandet är otydligt för lärare och att lärares anmälningar inte alltid tas emot och registreras som en anmälan till rektorn. Att anmälningar inte registreras för samtliga elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, innebär att elever inte ges förutsättningar att få sitt behov av särskilt stöd utrett och tillgodosett.

Utredning om särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som är anmälda till rektorn, men för vilka rektorn inte har sett till att starta någon utredning. Enligt skollagen ska rektorn se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds för varje elev som anmäls till rektorn. Om en elevs behov av särskilt stöd inte skyndsamt utreds finns en risk att eleven, helt eller under en viss tid, inte får det särskilda stöd som eleven har rätt till.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det på skolenheten föreligger brister i viktiga delar i stödprocessen, både vad gäller att göra anmälan och starta utredning. Att skolenheten inte arbetar med stödprocessen i enlighet med författningarnas krav riskerar att påverka elevernas möjlighet att nå målen med utbildningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. (26 kap. 10 § skollagen)

Motala kommuns verksamhet vid Mariebergsskolan 4–6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar samt anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Julia Eklund

Beslutsfattare
Signerat av: Julia Eklund

X Felicia Gabrielsson

Föredragande
Signerat av: Felicia Gabrielsson